

eul_wid: fsm-bf

Δημοσθένης ὁ Ἀθηναῖος · Demosthenes of Athens

Counterplea for Phormion

παραγραφή ὑπὲρ Φορμίωνος

Period: Κλασική Classical

Dialect: Ἀττική Attic

Domain: Ῥητορική Oratory

Format: Λόγος Oration

- Or36 1 Τὴν μὲν ἀπειρίαν τοῦ λέγειν, καὶ ὡς ἀδυνάτως ἔχει Φορμίων, αὐτοὶ πάντες ὁρᾷ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀνάγκη δ' ἐστὶν τοῖς ἐπιτηδείοις ἡμῖν, ἃ σύνισμεν πολλάκις τούτου διεξιόντος ἀκηκοότες, λέγειν καὶ διδάσκειν ὑμᾶς, ἵν' εἰδότες καὶ μεμαθηκότες ὁρθῶς τὰ δίκαια παρ' ἡμῶν, ἂν ἡ δίκαια καὶ εὖορκα, ταῦτα ψηφίσῃσθε. ^[5]
- Or36 2 τὴν μὲν οὖν παραγραφὴν ἐποιησάμεθα τῆς δίκης, οὐχ ἵν' ἐκκρούοντες χρόνους ἐμποιῶμεν, ἀλλ' ἵνα τῶν πραγμάτων, ἐὰν ἐπιδείξῃ μηδ' ὅτι οὖν ἀδικοῦνθ' ἑαυτὸν οὐτοσί, ἀπαλλαγὴ τις αὐτῷ γένηται παρ' ὑμῖν κυρία. ὅσα γὰρ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἀνθρώποις ἰσχυρὰ καὶ βέβαια ἄνευ τοῦ παρ' ὑμῖν ἀγωνίσασθαι, ταῦτα πάντα πεποικῶς Φορμίων οὐτοσί, καὶ πολλὰ μὲν εὖ πεποικῶς Ἀπολλόδωρον τουτονί, πάντα δ', ὅσων κύριος τῶν τούτου κατελείφθη, διαλύσας καὶ παραδοὺς δικαίως, καὶ πάντων ἀφρεθεὶς μετὰ ταῦτα τῶν ἐγκλημάτων, ὅμως, ὡς ὁρᾶτε, ἐπειδὴ φέρειν τοῦτον οὐχ οἷός τ' ἐστίν, δίκην τάλαντων εἴκοσι λαχὼν αὐτῷ ταύτην συκοφαντεῖ. ^[5]
- Or36 3 ἐξ ἀρχῆς οὖν ἅπαντα τὰ πραχθέντα τούτῳ πρὸς Πασίωνα καὶ Ἀπολλόδωρον ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν πειράσομαι, ἐξ ὧν εὖ οἶδ' ὅτι ἢ τε τούτου συκοφαντία φανερά γενήσεται, καὶ ὡς οὐκ εἰσαγωγίμος ἡ δίκη γνῶσεσθ' ἅμα ταῦτ' ἀκούσαντες. Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν ἀναγνώσεται τὰς συνθήκας, καθ' ἃς ἐμίσθωσε Πασίων τὴν τράπεζαν τούτῳ καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον. ^[10]
- Or36 4 καὶ μοι λαβὲ τὰς συνθήκας καὶ τὴν πρόκλησιν καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί. ΣΥΝΘΗΚΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Αἱ μὲν οὖν συνθήκαι, καθ' ἃς ἐμίσθωσεν ὁ Πασίων τούτῳ τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἤδη καθ' ἑαυτὸν ὄντι, αὐταὶ εἰσιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· δεῖ δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν ἐκ τίνος τρόπου προσώφειλεν τὰ ἔνδεκα τάλανθ' ὁ Πασίων ἐπὶ τὴν τράπεζαν. ^[5]
- Or36 5 οὐ γὰρ δι' ἀπορίαν ταῦτ' ὥφειλεν, ἀλλὰ διὰ φιλεργίαν. ἡ μὲν γὰρ ἑγγεῖος ἦν οὐσία Πασίωνι μάλιστα τάλαντων εἴκοσιν, ἀργύριον δὲ πρὸς ταύτῃ δεδανεισμένον [ἴδιον] πλέον ἢ πεντήκοντα τάλαντα. ἐν [οὖν] τοῖς πεντήκοντα τάλαντοις τούτοις ἀπὸ τῶν παρακαταθηκῶν τῶν τῆς τραπέζης ἔνδεκα τάλαντ' ἐνεργὰ ἦν. ^[5]
- Or36 6 μισθούμενος οὖν ὅδε τὴν ἐργασίαν αὐτὴν τῆς τραπέζης καὶ τὰς παρακαταθήκας [λαμβάνων], ὁρῶν ὅτι, μήπω τῆς πολιτείας αὐτῷ παρ' ὑμῖν οὔσης, οὐχ οἷός τ' ἔσοιτ' εἰσπράττειν ὅσα Πασίων

ἐπὶ γῇ καὶ συνοικίαις δεδανεικῶς ἦν, εἴλετο μᾶλλον αὐτὸν τὸν Πασίωνα χρήστην ἔχειν τούτων τῶν χρημάτων ἢ τοὺς ἄλλους χρήστας, οἷς προειμένος ἦν. καὶ οὕτω διὰ ταῦτ' ἐγράφη εἰς τὴν μίσθωσιν προσοφείλων ὁ Πασίων ἔνδεκα τάλαντα, ὥσπερ καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν. "Ὅν μὲν τοίνυν τρόπον ἢ μίσθωσις ἐγένετο, μεμαρτύρηται ὑμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπικαθημένου· ἐπιγενομένης δ' ἀρρωστίας τῷ Πασίῳ μετὰ ταῦτα, σκέψασθ' ἃ διέθετο. ^[5]

Or36 7 λαβὲ τῆς διαθήκης τὸ ἀντίγραφον καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὶ καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί[, παρ' οἷς αἱ διαθήκαι κεῖνται]. ΔΙΑΘΗΚΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Πασίων ἐτετελευτήκει ταῦτα διαθέμενος, Φορμίων οὕτοσί τὴν μὲν γυναῖκα λαμβάνει κατὰ τὴν διαθήκην, τὸν δὲ παῖδ' ἐπετρόπευεν. ^[5]

Or36 8 ἀρπάζοντος δὲ τούτου καὶ πόλλ' ἀπὸ κοινῶν ὄντων τῶν χρημάτων ἀναλίσκειν οἰομένου δεῖν, λογιζόμενοι πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἐπίτροποι, ὅτι, εἰ δεήσει κατὰ τὰς διαθήκας, ὅς' ἂν οὗτος ἐκ κοινῶν τῶν χρημάτων ἀναλώσῃ, τούτοις ἐξελόντας ἀντιμοιρεῖ τὰ λοιπὰ νέμειν, οὐδ' ὅτιοῦν ἔσται περίον, νείμασθαι τὰ ὄνθ' ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἔγνωσαν. ^[5]

Or36 9 καὶ νέμονται τὴν ἄλλην οὐσίαν πλὴν ὧν ἐμεμίσθωθ' οὕτοσί· τούτων δὲ τῆς προσόδου τὴν ἡμίσειαν τούτῳ ἀπεδίδοσαν. ἄχρι μὲν οὖν τούτου τοῦ χρόνου πῶς ἔνεστ' ἐγκαλεῖν αὐτῷ μισθώσεως; οὐ γὰρ νῦν, ἀλλὰ τότε εὐθὺς ἔδει χαλεπαίνοντα φαίνεσθαι. καὶ μὴν οὐδὲ τὰς ἐπιγιγνομένας μισθώσεις ὥς οὐκ ἀπέληφεν ἔστ' εἰπεῖν αὐτῷ. οὐ γὰρ ἂν ποτ', ἐπειδὴ δοκιμασθέντος Πασικλέους ἀπηλλάττετο τῆς μισθώσεως ὅδε, ἀφήκατ' ἂν αὐτὸν ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ἀλλὰ τότε ἂν παραχρῆμ' ἀπητεῖτ', εἴ τι προσώφειλεν ὑμῖν. ^[5]

Or36 10 ὥς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐνείμαθ' οὗτος πρὸς τὸν ἀδελφὸν παῖδ' ὄντα, καὶ ἀφῆκαν τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκλημάτων, λαβὲ ταυτηνὶ τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Εὐθὺς τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥς ἀφεῖσαν τουτονὶ τῆς μισθώσεως, νέμονται τὴν τράπεζαν καὶ τὸ ἀσπιδοπηγεῖον, καὶ λαβὼν αἴρεσιν Ἀπολλόδωρος αἰρεῖται τὸ ἀσπιδοπηγεῖον ἀντὶ τῆς τραπέζης. ^[5]

Or36 11 καίτοι εἰ ἦν ἰδία τις ἀφορμὴ τούτῳ πρὸς τῇ τραπέζῃ, τί δὴ ποτ' ἂν εἴλετο τοῦτο μᾶλλον ἢ 'κεῖνην; οὔτε γὰρ ἡ πρόσδοδος ἦν πλείων, ἀλλ' ἐλάττων (τὸ μὲν γὰρ τάλαντον, ἡ δ' ἑκατὸν μνᾶς ἔφερεν), οὔτε τὸ κτῆμ' ἡδίων, εἰ προσῇν χρήματα τῇ τραπέζῃ ἴδια. ἀλλ' οὐ προσῇν. διόπερ σωφρονῶν εἴλετο τὸ ἀσπιδοπηγεῖον οὗτος· τὸ μὲν γὰρ κτῆμ' ἀκίνδυνόν ἐστιν, ἡ δ' ἐργασία προσόδους ἔχους' ἐπικινδύνους ἀπὸ χρημάτων ἁλλοτρίων. Πολλὰ δ' ἂν τις ἔχοι λέγειν καὶ ἐπιδεικνύειν σημεῖα τοῦ τοῦτον συκοφαντεῖν ἐγκαλοῦντ' ἀφορμὴν. ^[10]

Or36 12 ἀλλ' οἶμαι μέγιστον μὲν ἐστὶν ἀπάντων τεκμήριον τοῦ μηδεμίαν λαβεῖν ἀφορμὴν εἰς ταῦτα τουτονὶ τὸ ἐν τῇ μισθώσει γεγράφθαι προσοφείλοντα τὸν Πασίων' ἐπὶ τὴν τράπεζαν, οὐ δεδωκότ' ἀφορμὴν τούτῳ, δεύτερον δὲ τὸ τοῦτον ἐν τῇ νομῇ μηδὲν ἐγκαλοῦντα φαίνεσθαι, τρίτον δ', ὅτι μισθῶν ἐτέροις ὕστερον ταῦτα ταῦτα τοῦ ἴσου ἀργυρίου οὐ φανήσεται προσμεμισθωκῶς ἰδίαν ἀφορμὴν. ^[5]

Or36 13 καίτοι εἰ, ἦν ὁ πατὴρ παρέσχεν, ὑπὸ τοῦδ' ἀπεστερεῖτο, αὐτὸν νῦν προσῆκεν ἐκείνοις ἄλλοθεν πορίσαντα δεδωκέναι. ὥς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, καὶ ἐμίσθωσεν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὐφροني καὶ Καλλιστράτῳ, καὶ οὐδὲ τούτοις παρέδωκεν ἰδίαν ἀφορμὴν, ἀλλὰ τὰς παρακαταθήκας καὶ τὴν ἀπὸ τούτων ἐργασίαν αὐτὴν ἐμισθώσαντο, λαβὲ μοι τὴν τούτων μαρτυρίαν, καὶ ὥς τὸ ἀσπιδοπηγεῖον εἴλετο. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Μεμαρτύρηται μὲν τοίνυν ὑμῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ τούτοις ἐμίσθωσαν καὶ οὐ παρέδωκαν ἰδίαν ἀφορμὴν οὐδεμίαν, καὶ ἐλευθέρους ἀφεῖσαν ὥς μεγάλ' εὖ πεπονθότες, καὶ οὐκ ἐδικάζοντ' οὐτ' ἐκείνοις τότε οὔτε τούτῳ. ^[5]

Or36 14

ὄν μὲν τοίνυν χρόνον ἢ μήτηρ ἔζη, ἢ πάντ' ἀκριβῶς ταῦτ' εἰδυῖα, οὐδὲν ἔγκλημα πώποτ' ἐποιήσατο πρὸς τουτονὶ Φορμίων' Ἀπολλόδωρος· ὥς δ' ἐτελεύτησεν ἐκείνη, τρισχιλίας ἐγκαλέσας ἀργυρίου δραχμὰς πρὸς αἷς ἔδωκεν ἐκείνη δισχιλίαις τοῖς τούτου παιδίοις, καὶ χιτωνίσκον τινὰ καὶ θεράπαιναν, ἐσυκοφάντει. ^[5]

Or36 15 καὶ οὐδ' ἐνταῦθα τούτων οὐδὲν ὦν νῦν ἐγκαλεῖ λέγων φανήσεται. ἐπιτρέψας δὲ τῷ τε τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πατρὶ καὶ τῷ συγκηδεστῇ τῷ αὐτοῦ καὶ Λυσίνῳ καὶ Ἀνδρομένει, πεισάντων τούτων Φορμίωνα τουτονὶ δοῦναι δωρεὰν τὰς τρισχιλίας καὶ τὸ προσόν, καὶ φίλον μᾶλλον ἔχειν τοῦτον ἢ διὰ ταῦτ' ἐχθρὸν αὐτὸν εἶναι, λαβὼν τὸ σύμπαν πεντακισχιλίας, καὶ πάντων ἀφείς τῶν ἐγκλημάτων τὸ δεύτερον εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐλθὼν, πάλιν, ὥς ὁρᾷτε, δικάζεται, πάσας αἰτίας συμπλάσας καὶ ἐγκλήματ' ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου τοῦ πρὸ τούτου (τοῦτο γάρ ἐστιν μέγιστον ἀπάντων), ἃ οὐδεπώποτ' ἠτιάσατο. ^[5]

Or36 16 ὥς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν γνῶσιν τὴν γενομένην ἐν ἀκροπόλει, καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν παραγενομένων, ὅτ' ἀφίει τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων Ἀπολλόδωρος, λαμβάνων τοῦτο τὸ ἀργύριον. ΓΝΩΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀκούετε τῆς γνώσεως, ἄνδρες δικασταί, ἣν ἔγνω Δεινίας, οὗ τὴν θυγατέρ' οὗτος ἔχει, καὶ Νικίας ὁ τὴν ἀδελφὴν τῆς τούτου γυναικὸς ἔχων. ^[5]

Or36 17 ταῦτα τοίνυν λαβὼν καὶ ἀφείς ἀπάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὥσπερ ἢ πάντων τεθνεώτων τούτων ἢ τῆς ἀληθείας οὐ γενησομένης φανερᾶς, δίκην τοσούτων ταλάντων λαχὼν τολμᾷ δικάζεσθαι. Τὰ μὲν οὖν πεπραγμένα καὶ γεγεννημένα Φορμίωνι πρὸς Ἀπολλόδωρον ἐξ ἀρχῆς ἅπαντ' ἀκηκόατ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ^[5]

Or36 18 οἶμαι δ' Ἀπολλόδωρον τουτονί, οὐδὲν ἔχοντα δίκαιον εἰπεῖν περὶ ὦν ἐγκαλεῖ, ἅπερ παρὰ τῷ διαιτητῇ λέγειν ἐτόλμα, ταῦτ' ἐρεῖν, ὥς τὰ γράμμαθ' ἢ μήτηρ ἠφάνικε πεισθεῖς· ὑπὸ τούτου, καὶ τούτων ἀπολωλότων οὐκ ἔχει τίνα χρὴ τρόπον ταῦτ' ἐξελέγχειν ἀκριβῶς. ^[5]

Or36 19 περὶ δὴ τούτων καὶ ταύτης τῆς αἰτίας σκέψασθ' ἡλικ' ἂν τις ἔχοι τεκμήρι' εἰπεῖν ὅτι ψεύδεται. πρῶτον μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τίς ἂν ἐνείματο τὰ πατρῶα μὴ λαβὼν γράμματα, ἐξ ὧν ἔμελλεν εἴσεσθαι τὴν καταλειφθεῖσαν οὐσίαν; οὐδὲ εἷς δήπου. καίτοι δυοῖν δέοντ' εἴκοσιν ἔτη ἐστὶν ἐξ ὅτου ἐνείμω, καὶ οὐκ ἂν ἔχοις ἐπιδειξαι, ὥς ἐνεκάλεσας πώποθ' ὑπὲρ τῶν γραμμάτων. δεύτερον δέ, τίς οὐκ ἂν, ἡνίχ' ὁ Πασικλῆς ἀνὴρ γεγωνὶς ἐκομίζετο τὸν λόγον τῆς ἐπιτροπῆς, εἰ δι' αὐτοῦ τὰ γράμματ' ὥκνει τὴν μητέρ' αἰτιασθαι διεφθαρκεῖναι, τούτῳ ταῦτ' ἐδήλωσεν, ὅπως διὰ τούτου ταῦτ' ἠλέγχθη; τρίτον δ', ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχχανες; οὗτος γὰρ πολλοῖς τῶν πολιτῶν δίκας λαγχάνων πολλὰ χρήματ' εἰσπέπρακται, γράφων εἰς τὰ ἐγκλήματα 'ἔβλαψέ με ὁ δεῖνα οὐκ ἀποδιδούς ἐμοὶ τὸ ἀργύριον, ὃ κατέλιπεν ὁ πατήρ ὀφείλοντα αὐτὸν ἐν τοῖς γράμμασιν'. ^[5]

Or36 21 καίτοι εἰ ἠφάνιστο τὰ γράμματα, ἐκ ποίων γραμμάτων τὰς δίκας ἐλάγχχανεν; ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, τὴν μὲν νομὴν ἀκηκόαθ' ἦν ἐνείματο, καὶ μεμαρτύρηται ὑμῖν· τῶν δὲ λήξεων τούτων ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. λαβὲ τὰς μαρτυρίας μοι. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Οὐκοῦν ἐν ταύταις ταῖς λήξεσιν ὠμολόγηκεν ἀπειληφέναι τὰ τοῦ πατρὸς γράμματα· οὐ γὰρ δὴ συκοφαντεῖν γε, οὐδ' ὦν οὐκ ὥφειλον οὗτοι δικάζεσθαι φήσειεν ἄν. Νομίζω τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μεγάλων καὶ πολλῶν ὄντων ἐξ ὧν ἔστιν ἰδεῖν οὐκ ἀδικοῦντα Φορμίωνα τουτονί, μέγιστον ἀπάντων εἶναι, ὅτι Πασικλῆς, ἀδελφὸς ὦν Ἀπολλοδώρου τουτοῦ, οὔτε δίκην εἴληχεν οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ὦν οὗτος ἐγκαλεῖ. ^[5]

Or36 22 καίτοι οὐ δήπου τὸν μὲν παῖδ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθέντα, καὶ οὗ τῶν ὄντων κύριος ἦν, ἐπίτροπος καταλειμμένος, οὐκ ἂν ἠδίκηι, σὲ δέ, ὃς ἀνὴρ κατελείφθης τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγωνὶς, καὶ ὑπὲρ σαυτοῦ ῥαδίως ἂν τὰ δίκαι' ἐλάμβανες εὐθύς, εἴ τι ἠδικοῦ. οὐκ ἔστι ταῦτα.

ὥς τοίνυν ταῦτ' ἀληθῆ λέγω καὶ ὁ Πασικλῆς οὐδὲν ἐγκαλεῖ, λαβέ μοι τὴν τούτου μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἄ τοίνυν ἤδη περὶ αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσαγωγίμον εἶναι τὴν δίκην δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ταῦτ' ἀναμνήσθητ' ἐκ τῶν εἰρημένων. ^[10]

Or36 23 ἡμεῖς γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, γεγεννημένου μὲν διαλογισμοῦ καὶ ἀφέσεως τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου τῆς μισθώσεως, γεγεννημένης δὲ διαίτης καὶ πάλιν πάντων ἀφέσεως, οὐκ ἐόντων τῶν νόμων δίκας ὧν ἂν ἀφῇ τις ἅπαξ λαγχάνειν, συκοφαντοῦντος τούτου καὶ παρὰ τοὺς νόμους δικαζομένου παρεγραψάμεθ' ἐκ τῶν νόμων μὴ εἶναι τὴν δίκην εἰσαγωγίμον. ^[5]

Or36 24 ἴν' οὖν εἰδῆθ' ὑπὲρ οὗ τὴν ψῆφον οἴσετε, τόν τε νόμον ὑμῖν τοῦτον ἀναγνώσεται καὶ τὰς μαρτυρίας ἐφεξῆς τῶν παρόντων, ὅτ' ἀφίει τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἐγκλημάτων Ἀπολλόδωρος. λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας ταυτασί καὶ τὸν νόμον. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ. Ἀκούετε τοῦ νόμου λέγοντος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τά τ' ἄλλ' ὧν μὴ εἶναι δίκας, καὶ ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. ^[5]

Or36 25 εἰκότως εἰ γάρ ἐστι δίκαιον, ὧν ἂν ἅπαξ γένηται δίκη, μηκέτ' ἐξεῖναι δικάζεσθαι, πολὺ τῶν ἀφεθέντων δικαιότερον μὴ εἶναι δίκας. ὁ μὲν γὰρ ἐν ὑμῖν ἡττηθεὶς τάχ' ἂν εἴποι τοῦθ' ὥς ἐξηπατήθηθ' ὑμεῖς ὁ δ' αὐτοῦ φανερώς καταγνοὺς καὶ ἀφεις καὶ ἀπαλλάξας, τίν' ἂν ἑαυτὸν αἰτίαν αἰτιασάμενος τῶν αὐτῶν πάλιν εἰκότως δικάζοιτο; οὐδεμίαν δήπου. διόπερ τοῦτο πρῶτον ἔγραψεν ὁ τὸν νόμον θεὸς ὧν μὴ εἶναι δίκας, ὅσα τις ἀφῆκεν ἢ ἀπήλλαξεν. ἂ τῷδε γέγονεν ἀμφοτέρω καὶ γὰρ ἀφῆκεν καὶ ἀπήλλαξεν. ὥς δ' ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. λαβέ δή μοι καὶ τὸν τῆς προθεσμίας νόμον. ΝΟΜΟΣ. Ὁ μὲν τοίνυν νόμος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σαφῶς οὕτως τὸν χρόνον ὥρισεν Ἀπολλόδωρος δ' οὕτως παρεληλυθόντων ἐτῶν πλέον ἢ εἴκοσιν τὴν ἑαυτοῦ συκοφαντίαν ἀξιοῖ περὶ πλείονος ὑμᾶς ποιήσασθαι τῶν νόμων, καθ' οὓς ὁμωμοκότες δικάζετε. ^[5]

Or36 26 καίτοι πᾶσι μὲν τοῖς νόμοις προσέχειν εἰκὸς ἐσθ' ὑμᾶς, οὐχ ἥκιστα δὲ τούτῳ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

Or36 27 δοκεῖ γάρ μοι καὶ ὁ Σόλων οὐδενὸς ἄλλου ἔνεκα θεῖναι αὐτὸν ἢ τοῦ μὴ συκοφαντεῖσθαι ὑμᾶς. τοῖς μὲν γὰρ ἀδικουμένοις τὰ πέντ' ἔτη ἱκανὸν ἡγήσατ' εἶναι εἰσπράξασθαι· κατὰ δὲ τῶν ψευδομένων τὸν χρόνον ἐνόμισεν σαφέστατον ἔλεγχον ἔσεσθαι. καὶ ἅμ' ἐπειδὴ ἀδύνατον ἔγνω ὃν τοὺς τε συμβάλλοντας καὶ τοὺς μάρτυρας ἀεὶ ζῆν, τὸν νόμον ἀντὶ τούτων ἔθηκεν, ὅπως μάρτυς εἴη τοῦ δικαίου τοῖς ἐρήμοις. θαυμάζω τοίνυν ἔγωγ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τί ποτ' ἐστὶν ἂ πρὸς ταῦτ' ἐπιχειρήσει λέγειν Ἀπολλόδωρος οὕτως. ^[5]

Or36 28 οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ὑπέιληφεν, ὥς ὑμεῖς, μηδὲν ὀρώντες εἰς χρήματα τοῦτον ἡδικοῦμενον, ὀργισθεῖθ' ὅτι τὴν μητέρ' ἔγημεν αὐτοῦ φορμίων. οὐ γὰρ ἀγνοεῖ τοῦτο, οὐδ' αὐτὸν λέληθεν, οὐδ' ὑμῶν πολλοὺς, ὅτι Σωκράτης ὁ τραπεζίτης ἐκεῖνος, παρὰ τῶν κυρίων ἀπαλλαγεὶς ὥσπερ ὁ τούτου πατήρ, ἔδωκε Σατύρῳ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτοῦ ποτὲ γενομένῳ. ^[5]

Or36 29 ἕτερος Σωκλῆς τραπεζιτεύσας ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Τιμοδήμῳ τῷ νῦν ἔτ' ὄντι καὶ ζῶντι, γενομένῳ ποθ' αὐτοῦ. καὶ οὐ μόνον ἐνθάδε ταῦτα ποιοῦσιν οἱ περὶ τὰς ἐργασίας ὄντες ταῦτας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ἔδωκεν Στρυμόδωρος Ἑρμαίῳ τῷ ἑαυτοῦ οἰκέτῃ τὴν γυναῖκα, καὶ τελευτησάσης ἐκείνης ἔδωκε πάλιν τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ. καὶ πολλοὺς ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν τοιούτους. ^[5]

Or36 30 εἰκότως ὑμῖν μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γένει πολίταις, οὐδὲ ἐν πλῆθος χρημάτων ἀντὶ τοῦ γένους καλὸν ἐστὶν ἐλέσθαι· τοῖς δὲ τοῦτο μὲν δωρεὰν ἢ παρ' ὑμῶν ἢ παρ' ἄλλων τινῶν λαβοῦσιν, τῇ τύχῃ δ' ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ χρηματίζασθαι καὶ ἐτέρων πλείῳ κτήσασθαι καὶ αὐτῶν τούτων ἀξιοθεῖσιν, ταῦτ' ἐστὶν φυλακτέα. διόπερ Πασίων ὁ πατήρ ὁ σὸς οὐ πρῶτος οὐδὲ μόνος, οὐδ' αὐτὸν ὑβρίζων οὐδ' ὑμᾶς τοὺς υἱεῖς, ἀλλὰ μόνην ὀρῶν σωτηρίαν τοῖς ἑαυτοῦ πράγμασιν,

εἰ τοῦτον ἀνάγκη ποιήσειεν οἰκεῖον ὑμῖν, ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, μητέρα δ' ὑμετέραν τούτῳ. ^[10]

Or36 31 πρὸς μὲν οὖν τὰ συμφέροντ' ἐὰν ἐξετάζης, καλῶς βεβουλευμένον αὐτὸν εὐρήσεις· εἰ δὲ πρὸς γένους δόξαν ἀναίνει Φορμίωνα κηδεστήν, ὅρα μὴ γελοῖον ἢ σὲ ταῦτα λέγειν. εἰ γάρ τις ἔροισέ σε, ποῖόν τιν' ἡγεί τὸν πατέρα τὸν σεαυτοῦ εἶναι, χρηστὸν εὖ οἶδ' ὅτι φήσεας ἄν. πότερον οὖν οἶει μᾶλλον εἰκέναι τὸν τρόπον καὶ πάντα τὸν βίον Πασίῳνι σαυτὸν ἢ τουτονί; ἐγὼ μὲν εὖ οἶδ' ὅτι τοῦτον. εἴθ' ὅς ἐστιν ὁμοιότερος σοῦ τῷ σῷ πατρί, τοῦτον, εἰ τὴν μητέρα τὴν σὴν ἔγνημεν, ἀναίνει; ἀλλὰ μὴν ὅτι γε δόντος καὶ ἐπισκήψαντος τοῦ σοῦ πατρὸς ταῦτ' ἐπράχθη, οὐ μόνον ἐκ τῆς διαθήκης ἔστιν ἰδεῖν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ σὺ μάρτυς αὐτὸς γέγονας. ^[5]

Or36 32 ὅτε γὰρ τὰ μητρῴα πρὸς μέρος ἡξίους νέμεσθαι, ὄντων παίδων ἐκ τῆς γυναικὸς Φορμίωνι τουτῷ, τόθ' ὡμολόγεις κυρίως δόντος τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κατὰ τοὺς νόμους αὐτὴν γεγαμῆσθαι. εἰ γὰρ αὐτὴν εἶχε λαβὼν ἀδίκως ὅδε μηδενὸς δόντος, οὐκ ἦσαν οἱ παῖδες κληρονόμοι, τοῖς δὲ μὴ κληρονόμοις οὐκ ἦν μετουσία τῶν ὄντων. ἀλλὰ μὴν ὅτι ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται τὸ τέταρτον μέρος λαβεῖν καὶ ἀφεῖναι τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων. Κατ' οὐδὲν τοίνυν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιον οὐδὲν ἔχων εἰπεῖν, ἀναιδεστάτους λόγους ἐτόλμα λέγειν πρὸς τῷ δαιτητῇ, περὶ ὧν προακηκοέναι βέλτιόν ἐσθ' ὑμᾶς, ἕνα μὲν τὸ παράπαν μὴ γενέσθαι διαθήκην, ἀλλ' εἶναι τοῦτο πλάσμα καὶ σκευώρημ' ὅλον, ἕτερον δ' ἕνεκα τούτου πάντα ταῦτα συγχωρεῖν τὸν πρὸ τοῦ χρόνον καὶ οὐχὶ δικάζεσθαι, ὅτι μίσθωσιν ἤθελεν αὐτῷ φέρειν Φορμίων πολλὴν καὶ ὑπισχνεῖτ' οἴσειν· ἐπειδὴ δ' οὐ ποιεῖ ταῦτα, τηνικαῦτα, φησίν, δικάζομαι. ^[5]

Or36 34 ὅτι δὲ ταῦτ' ἀμφοτέρ', ἐὰν λέγῃ, ψεύσεται καὶ τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ πεπραγμένοις ἐναντί' ἔρεϊ, σκοπεῖτ' ἐκ τῶνδ'. ὅταν μὲν τοίνυν τὴν διαθήκην ἀρνήται, ἐκ τίνος τρόπου πρεσβεῖα λαβὼν τὴν συνοικίαν κατὰ τὴν διαθήκην ἔχει, τοῦτ' ἐρωτᾷ αὐτόν. οὐ γὰρ ἐκεῖνό γ' ἔρεϊ, ὡς ἂ μὲν πλεονεκτεῖν τόνδ' ἔγραψεν ὁ πατήρ, κύρι' ἐστὶν τῆς διαθήκης, τὰ δ' ἄλλ' ἄκυρα. ^[5]

Or36 35 ὅταν δ' ὑπὸ τῶν τοῦδ' ὑποσχέσεων ὑπάγεσθαι φῇ, μέμνησθ' ὅτι μάρτυρας ὑμῖν παρεσχήμεθα, οἳ χρόνον πολὺν τοῦδ' ἀπηλλαγμένου μισθωταὶ τούτοις ἐγίγνοντο τῆς τραπέζης καὶ τοῦ ἀσπιδοπηγείου. καίτοι τόθ', ὀπηνίκ' ἐμίσθωσεν ἐκεῖνοις, τῷδ' ἐγκαλεῖν παραχρῆμ' ἐχρῆν, εἴπερ ἀληθῆ ἦν ὑπὲρ ὧν τότε ἀφείς νῦν τούτῳ δικάζεται. ὡς τοίνυν ἀληθῆ λέγω, καὶ πρεσβεῖα τε τὴν συνοικίαν ἔλαβεν κατὰ τὴν διαθήκην, καὶ τῷδ' οὐχ ὅπως ἐγκαλεῖν ᾤετο δεῖν, ἀλλ' ἐπὶναι, λαβὲ τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἵνα τοίνυν εἰδῇτ', ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅσα χρήματ' ἔχων ἐκ τῶν μισθώσεων καὶ ἐκ τῶν χρεῶν ὡς ἀπορῶν καὶ πάντ' ἀπολωλεκῶς ὁδυρεῖται, βραχέ' ἡμῶν ἀκούσατε. ^[10]

Or36 36 οὗτος γὰρ ἐκ μὲν τῶν χρεῶν ὁμοῦ τάλαντ' εἴκοσιν εἰσπέπρακται ἐκ τῶν γραμμάτων ὧν ὁ πατήρ κατέλιπεν, καὶ τούτων ἔχει πλέον ἢ τὰ ἡμίσεα (πολλῶν γὰρ τὰ μέρη τὸν ἀδελφὸν ἀποστερεῖ)· ἐκ δὲ τῶν μισθώσεων, ὅκτῳ μὲν ἐτῶν ἂ Φορμίων εἶχε τὴν τράπεζαν, ὀγδοήκοντα μναῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκάστου, τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης μισθώσεως· καὶ ταῦτ' ἐστὶ δέκα τάλαντα καὶ τετταράκοντα μναῖ· δέκα δὲ τῶν μετὰ ταῦτα, ὧν ἐμίσθωσαν ὕστερον Ξένωνι καὶ Εὐφραίῳ καὶ Εὐφροني καὶ Καλλιστράτῳ, τάλαντον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκάστου. ^[5]

Or36 38 χωρὶς δὲ τούτων, ἐτῶν ἴσως εἴκοσι τῆς ἐξ ἀρχῆς νεμηθείσης οὐσίας, ἧς αὐτὸς ἐπεμελεῖτο, τὰς προσόδους, πλέον ἢ μναῖς τριάκοντα. ἐὰν δ' ἅπαντα συνθῇτε, ὅς' ἐνείματο, ὅς' εἰσεπράξατο, ὅς' εἵληφε μίσθωσιν, πλέον ἢ τετταράκοντα τάλαντ' εἵληφώς φανήσεται, χωρὶς ὧν οὗτος εὖ πεποίηκεν, καὶ τῶν μητρώων, καὶ ὧν ἀπὸ τῆς τραπέζης ἔχων οὐκ ἀποδίδωσι πένθ' ἡμιτάλαντων καὶ ἑξακοσίων δραχμῶν. ^[5]

Or36 39

ἀλλὰ νῆ Δία ταῦθ' ἡ πόλις εἴληφεν, καὶ δεινὰ πέπονθας πολλὰ καταλελητουργηκώς. ἀλλ' ἃ μὲν ἐκ κοινῶν ἐλητούργεις τῶν χρημάτων, σὺ καὶ ἀδελφὸς ἀνηλώσατε· ἃ δ' ὕστερον, οὐκ ἔστιν ἄξια μὴ ὅτι δυοῖν ταλάντοιιν προσόδου, ἀλλ' οὐδ' εἴκοσι μνῶν. μηδὲν οὖν τὴν πόλιν αἰτιῶ, μηδ' ἃ σὺ τῶν ὄντων αἰσχυρῶς καὶ κακῶς ἀνήλωκας, ὥς ἡ πόλις εἴληφεν, λέγε. ^[5]

Or36 40 ἴνα δ' εἰδῇτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τό τε πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν εἴληφε, καὶ τὰς λητουργίας ἃς λελητούργηκεν, ἀναγνώσεται ὑμῖν καθ' ἕναστον. λαβέ μοι τὸ βιβλίον τουτὶ καὶ τὴν πρόκλησιν ταυτηνὶ καὶ τὰς μαρτυρίας ταυτασί. <BIBLION.> ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματ' εἴληφώς καὶ χρέα πολλῶν ταλάντων ἔχων, ὧν τὰ μὲν παρ' ἐκόντων, τὰ δ' ἐκ τῶν δικῶν εἰσπράττει, ἃ τῆς μισθώσεως ἔξω τῆς τραπέζης καὶ τῆς ἄλλης οὐσίας, ἣν κατέλιπεν Πασίων, ὠφείλετ' ἐκείνῳ καὶ νῦν παρειλήφασιν οὗτοι, καὶ τοσαῦτ' ἀνηλωκῶς ὅς' ὑμεῖς ἠκούσατε, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῶν προσόδων, μὴ ὅτι τῶν ἀρχαίων, εἰς τὰς λητουργίας, ὅμως ἀλαζονεύσεται καὶ τριηραρχίας ἐρεῖ καὶ χορηγίας. ^[5]

Or36 42 ἐγὼ δ', ὥς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐρεῖ, ἐπέδειξα, οἷμαι μέντοι, κἂν εἰ ταῦτα πάντ' ἀληθῆ λέγοι, κάλλιον εἶναι καὶ δικαιότερον τόνδ' ἀπὸ τῶν αὐτοῦ λητουργεῖν ὑμῖν ἢ τούτῳ δόντας τὰ τούτου, μικρὰ τῶν πάντων αὐτοὺς μετασχόντας, τόνδε μὲν ἐν ταῖς ἐσχάταις ἐνδεῖαις ὄρᾶν, τοῦτον δ' ὑβρίζοντα καὶ εἰς ἅπερ εἴωθεν ἀναλίσκοντα. ^[5]

Or36 43 ἀλλὰ μὴν περὶ γε τῆς εὐπορίας, ὥς ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ κέκτηται, καὶ ὧν ἐρωτήσῃν ἔφησθα, πόθεν τὰ ὄντα κέκτηται Φορμίων, μόνῳ τῶν ὄντων ἀνθρώπων σοὶ τοῦτον οὐκ ἔνεστ' εἰπεῖν τὸν λόγον. οὐδὲ γὰρ Πασίων ὁ σὸς πατήρ ἐκτήσαθ' εὐρῶν οὐδὲ τοῦ πατρὸς αὐτῷ παραδόντος, ἀλλὰ παρὰ τοῖς αὐτοῦ κυρίοις Ἀντισθέnei καὶ Ἀρχεστράτῳ τραπεζιτεῦουσι πεῖραν δοὺς ὅτι χρηστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἐπιστεύθη. ^[5]

Or36 44 ἔστι δ' ἐν ἐμπορίῳ καὶ χρήμασιν ἐργαζομένοις ἀνθρώποις φιλεργὸν δόξαι καὶ χρηστὸν εἶναι τὸν αὐτὸν θαυμαστὸν ἡλίκον. οὗτ' οὖν ἐκείνῳ τοῦθ' οἱ κύριοι παρέδωκαν, ἀλλ' αὐτὸς ἔφου χρηστός, οὔτε τῷδ' ὁ σὸς πατήρ· σὲ γὰρ ἂν πρότερον τοῦδε χρηστὸν ἐποίησεν, εἰ ἦν ἐπ' ἐκείνῳ. εἰ δὲ τοῦτ' ἄγνοεῖς, ὅτι πίστις ἀφορμὴ πασῶν ἐστι μεγίστη πρὸς χρηματισμόν, πᾶν ἂν ἀγνοήσῃς. χωρὶς δὲ τούτων πολλὰ καὶ τῷ σῷ πατρὶ καὶ σοὶ καὶ ὅλως τοῖς ὑμετέροις πράγμασι Φορμίων γέγονε χρήσιμος. ἀλλ' οἷμαι τῆς σῆς ἀπληστίας καὶ τοῦ σοῦ τρόπου τίς ἂν δύναται ἐφικέσθαι; καὶ δῆτα θαυμάζω πῶς οὐ λογίζει πρὸς σεαυτόν, ὅτι ἔστιν Ἀρχεστράτῳ τῷ ποτὲ τὸν σὸν πατέρα κτησαμένῳ υἱὸς ἐνθάδε, Ἀντίμαχος, πράττων οὐ κατ' ἀξίαν, ὃς οὐ δικάζεται σοι, οὐδὲ δεινὰ φησι πάσχειν, εἰ σὺ μὲν χλανίδα φορεῖς, καὶ τὴν μὲν λέλυσαι, τὴν δ' ἐκδέδωκας ἐταίραν, καὶ ταῦτα γυναικ' ἔχων ποιεῖς, καὶ τρεῖς παῖδας ἀκολούθους περιάγει, καὶ ζῆς ἀσελγῶς ὥστε καὶ τοὺς ἀπαντῶντας αἰσθάνεσθαι, αὐτὸς δ' ἐκεῖνος πολλῶν ἐνδεής ἐστιν. ^[5]

Or36 46 οὐδὲ τὸν Φορμίων' ἐκεῖνος οὐχ ὀρᾷ. καίτοι εἰ κατὰ τοῦτ' οἶει σοὶ προσήκειν τῶν τούτου, ὅτι τοῦ πατρὸς ποτ' ἐγένετο τοῦ σοῦ, ἐκείνῳ προσήκει μᾶλλον ἢ σοὶ· ὁ γὰρ αὖ σὸς πατήρ ἐκείνων ἐγένετο, ὥστε καὶ σὺ καὶ οὗτος ἐκείνου γίγνεσθ' ἐκ τούτου τοῦ λόγου. σὺ δ' εἰς τοῦθ' ἠκεις ἀγνωμοσύνης ὥσθ' ἃ προσήκει σοὶ τοὺς λέγοντας ἐχθροὺς νομίζειν, ταῦτ' αὐτὸς ποιεῖς ἀνάγκην εἶναι λέγειν, καὶ ὑβρίζεις μὲν σαυτὸν καὶ τοὺς γονέας τεθνεῶτας, προπηλακίζεις δὲ τὴν πόλιν, καὶ ἃ τῆς τουτωνὶ φιλανθρωπίας ἀπολαύσας ἠὔρεθ' ὁ σὸς πατήρ καὶ μετὰ ταῦτα Φορμίων οὕτοσί, ταῦτ' ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν καὶ περιστέλλειν, ἵνα καὶ τοῖς δοῦσιν ὥς εὐσημονέστατ' ἐφαίνετο καὶ τοῖς λαβοῦσιν ὑμῖν, ἅγεις εἰς μέσον, δεικνύεις, ἐλέγχεις, μόνον οὐκ ὀνειδίζεις οἷον ὄντα ζ' ἐποίησαντ' Ἀθηναῖον. ^[5]

Or36 48 εἶτ' εἰς τοῦθ' ἠκεις μανίας (τί γὰρ ἂν ἄλλο τις εἴποι;) ὥστ' οὐκ αἰσθάνει ὅτι καὶ νῦν ἡμεῖς μὲν ἀξιοῦντες, ἐπειδήπερ ἀπηλλάγη Φορμίων, μηδὲν ὑπόλογον εἶναι εἴ ποτε τοῦ σοῦ πατρὸς ἐγένετο, ὑπὲρ σοῦ λέγομεν, σὺ δὲ μηδέποτε ἔξ ἴσου σοὶ γενέσθαι τοῦτον ἀξίων κατὰ σαυτοῦ

λέγεις· ἃ γὰρ ἂν σὺ δίκαια σαυτῷ κατὰ τούτου τάξεως, ταῦτα ταῦθ' ἤξει κατὰ σοῦ παρὰ τῶν τὸν σὸν πατέρ' ἐξ ἀρχῆς κτησαμένων. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἀκακείνος ἦν τινῶν, εἴτ' ἀπηλλάγη τὸν αὐτὸν τρόπον ὄνπερ οὗτος ἀφ' ὑμῶν, λαβέ μοι ταυτασί τὰς μαρτυρίας, ὡς ἐγένετο Πασίων Ἀρχεστράτου. MARTYPIAI. Εἶτα τὸν σώσαντα μὲν ἐξ ἀρχῆς τὰ πράγματα καὶ πολλὰ χρησίμον αὐτὸν παρασχόντα τῷ πατρὶ τῷ τούτου, τοσαῦτα δ' αὐτὸν τοῦτον ἀγάθ' εἰργασμένον, ὅς' ὑμεῖς ἀκηκόατε, τοῦτον οἶεται δεῖν ἐλὼν τηλικαύτην δίκην ἀδίκως ἐκβαλεῖν. ^[10]

Or36 49 οὐ γὰρ ἄλλο γ' ἔχοις οὐδὲν ἂν ποιῆσαι. εἰς μὲν γὰρ τὰ ὄντ' εἰ βλέπεις ἀκριβῶς, ταῦθ' εὐρήσεις ὧν ἔστιν, ἐάν, ὃ μὴ γένοιτο, ἐξαπατηθῶσιν οὗτοι. ^[5]

Or36 50 ὁρᾷς τὸν Ἀριστόλοχον τὸν Χαριδήμου· ποτ' εἶχεν ἀγρόν, εἰτά γε νῦν πολλοί· πολλοῖς γὰρ ἐκεῖνος ὀφείλων αὐτὸν ἐκτήσατο. καὶ τὸν Σωσίνομον καὶ τὸν Τιμόδημον καὶ τοὺς ἄλλους τραπεζίτας, οἳ, ἐπειδὴ διαλύειν ἐδέησεν οἷς ὤφειλον, ἐξέστησαν ἅπαντες τῶν ὄντων. σὺ δ' οὐδὲν οἶει δεῖν σκοπεῖν οὐδ' ὧν ὁ πατὴρ σοῦ πολλῶ βελτίων ὦν καὶ ἄμεινον φρονῶν πρὸς ἅπαντ' ἐβουλεύσατο· ὅς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τοσούτῳ τοῦτον ἡγεῖτο σοῦ πλείονος ἄξιον εἶναι καὶ σοὶ καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς ὑμετέροις πράγμασιν ὥστ' ἀνδρὸς ὄντος σοῦ τοῦτον, οὐ σὲ τῶν ἡμίσεων κατέλιπεν ἐπίτροπον καὶ τὴν γυναῖκα ἔδωκεν καὶ ζῶν αὐτὸν ἐτίμα, δικαίως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τραπεζῖται μίσθωσιν οὐ φέροντες, ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐργαζόμενοι, πάντες ἀπώλοντο, οὗτος δὲ μίσθωσιν φέρων δύο τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς ὑμῖν ἔσωσε τὴν τράπεζαν. ^[5]

Or36 52 ὧν ἐκεῖνος μὲν χάριν εἶχεν, σὺ δ' οὐδένα ποιεῖ λόγον, ἀλλ' ἐναντία τῇ διαθήκῃ καὶ ταῖς ἀπ' ἐκείνης ἀραῖς, γραφεῖσαις ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρός, ἐλαύνεις συκοφαντεῖς διώκεις. ὦ βέλτιστ', εἰ οἷόν τε σὲ τοῦτ' εἰπεῖν, οὐ παύσει, καὶ γνώσει τοῦθ', ὅτι πολλῶν χρημάτων τὸ χρηστὸν εἶναι λυσιτελέστερόν ἐστιν; σοὶ γοῦν, εἴπερ ἀληθῆ λέγεις, χρήματα μὲν τοσαῦτ' εἰληφότες πάντ' ἀπόλωλεν, ὡς φῆς· εἰ δ' ἦσθ' ἐπιεικής, οὐκ ἂν ποτ' αὐτ' ἀνήλωσας. Ἀλλ' ἔγωγε μὰ τὸν Δία καὶ θεοὺς πανταχῇ σκοπῶν οὐδὲν ὁρῶ, δι' ὃ τι ἂν σοὶ πεισθέντες τουδὶ καταψηφίσαιντο. ^[5]

Or36 53 τί γάρ; ὅτι πλησίον ὄντων τῶν ἀδικημάτων ἐγκαλεῖς; ἀλλ' ἔτεσι καὶ χρόνοις ὕστερον αἰτιά. ἀλλ' ὅτι τοῦτον ἀπράγμων ἦσθα τὸν χρόνον; καὶ τίς οὐκ οἶδεν ὅσα πράγματα πράττων οὐ πέπαυσαι, οὐ μόνον δίκας ἰδίας διώκων οὐκ ἐλάττους ταυτησί, ἀλλὰ δημοσίᾳ συκοφαντῶν καὶ κρίνων τίνας οὐ; οὐχὶ Τιμομάχου κατηγορεῖς; οὐχὶ Καλλίππου τοῦ νῦν ὄντος ἐν Σικελίᾳ; οὐ πάλιν Μένωνος; οὐκ Αὐτοκλέους; οὐ Τιμοθέου; οὐκ ἄλλων πολλῶν; καίτοι πῶς ἔχει λόγον σέ, Ἀπολλόδωρον ὄντα, πρότερον τῶν κοινῶν, ὧν μέρος ἡδικοῦ, δίκην ἀξιούν λαμβάνειν, ἢ τῶν ἰδίων ὧν νῦν ἐγκαλεῖς, ἄλλως τε καὶ τηλικούτων ὄντων, ὡς σὺ φῆς; τί ποτ' οὖν ἐκείνων κατηγορῶν τόνδ' εἶας; οὐκ ἡδικοῦ, ἀλλ' οἶμαι συκοφαντεῖς νῦν. ^[5]

Or36 54 ἡγοῦμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πάντων μάλιστ' εἰς τὸ πρᾶγμ' εἶναι τούτων μάρτυρας παρασχέσθαι· τὸν γὰρ συκοφαντοῦντ' αἰεὶ τί χρή νομίζειν νῦν ποιεῖν; καὶ νῆ Δί' ἔγωγ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζω πάνθ' ὅσα τοῦ τρόπου τοῦ Φορμίωνός ἐστι σημεῖα καὶ τῆς τούτου δικαιοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, καὶ ταῦτ' εἰς τὸ πρᾶγμ' εἶναι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν.

Or36 55 ὁ μὲν γὰρ περὶ πάντ' ἀδίκος τάχ' ἂν, εἰ τύχοι, καὶ τοῦτον ἡδίκηι· ὁ δὲ μηδένα μηδὲν ἡδικηκώς, πολλοὺς δ' εὖ πεποιηκώς ἐκόν, ἐκ τίνος εἰκότως ἂν τρόπου τοῦτον μόνον ἡδίκηι τῶν πάντων; τούτων τοίνυν τῶν μαρτυριῶν ἀκούσαντες γνώσεσθε τὸν ἐκατέρου τρόπον. MARTYPIAI. Ἰθὶ δὴ καὶ τὰς κατ' Ἀπολλοδώρου τῆς πονηρίας. ^[5]

Or36 56 MARTYPIAI. Ἄρ' οὖν ὅμοιος οὗτοσί; σκοπεῖτε. λέγε. MARTYPIAI. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ ὅσα δημοσίᾳ χρησίμος τῇ πόλει γέγονεν οὗτοσί. MARTYPIAI. Τοσαῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φορμίων χρησίμος γεγονώς καὶ τῇ πόλει καὶ πολλοῖς ὑμῶν, καὶ οὐδέν' οὔτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ κακὸν

οὐδὲν εἰργασμένος, οὐδ' ἀδικῶν Ἀπολλόδωρον τουτονί, δεῖται καὶ ἰκετεύει καὶ ἀξιοῖ σωθῆναι, καὶ ἡμεῖς συνδεόμεθ' οἱ ἐπιτήδαιοι ταῦθ' ὑμῶν. ^[5]

Οἰ36 57 ἐκεῖνο δ' ὑμᾶς ἀκοῦσαι δεῖ. τοσαῦτα γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήμαθ' ὑμῖν ἀνεγνώσθη προσηυπορηκώς, ὅς' οὐθ' οὗτος οὗτ' ἄλλος οὐδεὶς κέκτηται. πίστις μέντοι Φορμίωνι παρὰ τοῖς εἰδόσι καὶ τοσούτων καὶ πολλῶ πλειόνων χρημάτων, δι' ἧς καὶ αὐτὸς αὐτῷ καὶ ὑμῖν χρήσιμός ἐστιν.

Οἰ36 58 ἃ μὴ προῆσθε, μηδ' ἐπιτρέψητ' ἀνατρέψαι τῷ μιᾶρῷ τούτῳ ἀνθρώπῳ, μηδὲ ποιήσητ' αἰσχροὺν παράδειγμα, ὡς τὰ τῶν ἐργαζομένων καὶ μετρίως ἐθελόντων ζῆν τοῖς βδελυροῖς καὶ συκοφάνταις ὑπάρχει παρ' ὑμῶν λαβεῖν· πολὺ γὰρ χρησιμώτερ' ὑμῖν παρὰ τῷδ' ὄνθ' ὑπάρχει. ὁρᾶτε γὰρ αὐτοὶ καὶ ἀκούετε τῶν μαρτύρων, οἷον ἑαυτὸν τοῖς δεηθεῖσι παρέχει. ^[5]

Οἰ36 59 καὶ τούτων οὐδὲν εἵνεκα τοῦ λυσιτελοῦντος εἰς χρήματα πεποίηκεν, ἀλλὰ φιланθρωπίᾳ καὶ τρόπου ἐπιεικείᾳ. οὐκ οὖν ἄξιον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν τοιοῦτον ἄνδρα προέσθαι τούτῳ, οὐδὲ τηνικαυτ' ἐλεεῖν ὅτ' οὐδὲν ἔσται τούτῳ πλέον, ἀλλὰ νῦν ὅτε κύριοι καθέστατε σῶσαι· οὐ γὰρ ἔγωγ' ὁρῶ καιρὸν ἐν τίνι ἂν μᾶλλον βοηθήσειέ τις αὐτῷ. ^[5]

Οἰ36 60 τὰ μὲν οὖν πόλλ' ὧν Ἀπολλόδωρος ἐρεῖ, νομίζετ' εἶναι λόγον καὶ συκοφαντίας, κελεύετε δ' αὐτὸν ἐπιδείξαι, ἢ ὡς οὐ διέθετο ταῦθ' ὁ πατήρ, ἢ ὡς ἔστιν τις ἄλλη μίσθωσις πλὴν ἧς ἡμεῖς δείκνυμεν, ἢ ὡς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν διαλογισάμενος τῶν ἐγκλημάτων ἀπάντων, ἃ ἔγνω <θ> ὁ κηδεστής ὁ τούτου καὶ οὗτος αὐτὸς συνεχώρησεν, ἢ ὡς διδόασιν οἱ νόμοι δικάζεσθαι τῶν οὕτω πραχθέντων, ἢ τῶν τοιούτων τι δεικνύναι. ^[5]

Οἰ36 61 ἐὰν δ' ἀπορῶν αἰτίας καὶ βλασφημίας λέγῃ καὶ κακολογῇ, μὴ προσέχετε τὸν νοῦν, μηδ' ὑμᾶς ἢ τούτου κραυγὴ καὶ ἀναίδει' ἐξαπατήσῃ, ἀλλὰ φυλάττετε καὶ μέμνησθ' ὅς' ἡμῶν ἀκηκόατε. κἂν ταῦτα ποιῇτε, αὐτοὶ τ' εὐορκήσετε καὶ τοῦτον δικαίως σώσετε, ἄξιον ὄντα νῆ τὸν Δία καὶ θεοὺς ἅπαντας. Ἀνάγνωθι λαβὼν αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ τὰς μαρτυρίας τασδί. ^[5]

Οἰ36 62 ΝΟΜΟΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. ἐξέρα τὸ ὕδωρ. ^[5]